

Socialdepartementet

Statens skolverk
106 20 Stockholm

Uppdrag att utvärdera det våldsförebyggande programmet Mentors in Violence Prevention

---

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att ge Statens skolverk i uppdrag att utvärdera programmet Mentors in Violence Prevention (MVP), vid användning i skolan. I uppdraget ingår att låta en extern forskare utvärdera effekterna av programmet MVP. Utvärderingen ska bl.a. belysa huruvida programmet leder till förändring av stereotypa könsnormer som kopplar samman maskulinitet och våld samt till förändring av attityder och beteende kopplat till pojkars våld. I detta ingår att belysa ungas benägenhet att ingripa som åskådare i situationer då det förekommer våld. Utvärderingen ska göras utifrån ett jämställdhetsperspektiv, och uppmärksamma både pojkars och unga mäns samt flickors och unga kvinnors attityder och beteende kopplat till våld.

Skolverket ska vid genomförandet av uppdraget utgå från de erfarenheter som myndigheten redovisat i tidigare regeringsuppdrag avseende jämställdhet och värdegrund.

Uppdraget ska utföras i samråd med riksorganisationen Män för jämställdhet, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) samt Folkhälsomyndigheten.

Skolverket får för uppdragets genomförande disponera högst 1 000 000 kronor under 2015. Av dem får Skolverket använda högst 200 000 kronor till administrativa kostnader. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet, anslaget 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder, anslagsposten 23 Särskilda jämställdhetsåtgärder – del till Skolverket.

Skolverket ska till Regeringskansliet (Socialdepartementet med kopia till Utbildningsdepartementet) lämna en plan för uppdragets genomförande senast den 15 oktober 2015. Genomförandet av uppdraget ska fort-löpande redovisas i myndighetens årsredovisning.

Uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet med kopia till Utbildningsdepartementet) senast den 1 april 2018. En ekonomisk redovisning med de administrativa kostnaderna sär-redovisade ska ingå i rapporten. Redovisningarna ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Bakgrund

Regeringen gav i mars 2011 dåvarande Ungdomsstyrelsen (numera MUCF), i uppdrag att ta fram kunskapsstöd som är inriktat på attityder och värderingar kring jämställdhet, maskulinitet och våld (U2011/2232/UC). Som en del av uppdraget presenterade myndigheten rapporten "Före han slår - en sammanställning av vetenskapligt utvärderade och effektiva våldspreventiva metoder med genusperspektiv riktade till pojkar och unga män". I rapporten redogjorde MUCF för ett antal program som effektutvärderats med goda resultat i USA och Kanada, och som myndigheten bedömde kunna överföras framgångsrikt för användning i Sverige. MUCF har därefter spridit kunskap om bl.a. programmet MVP som ansågs särskilt lämpligt att införas i Sverige.

MVP är ett utbildningsprogram som syftar till att förebygga pojkars och mäns våld. I programmet ingår att förändra stereotypa könsnormer som kopplar samman maskulinitet och våldsutövande, och att inspirera unga att agera då de blir åskådare till olika situationer då pojkar utövar våld. Utvärderingar av MVP i USA visar att deltagare i programmet får mindre sexistiska attityder, oftare ser olika former av våld som felaktiga och blir mer benägna att ingripa konstruktivt som åskådare till olika situationer med våld. Programmet har fått stor spridning både i USA och andra länder på motsvarande grundskole-, gymnasie- och universitetsnivå.

Programmet MVP kommer att införas i ett antal grund- och gymnasieskolor inom ramen för projektet "En kommun fri från våld", som drivs av riksorganisationen Män för jämställdhet. Verksamheten stöds av Arvsfonden och pågår under perioden 2015–2017. Även andra kommuner utanför detta projekt kan komma att genomföra programmet.

Regeringen har under de senaste åren gett Skolverket flera uppdrag avseende skolans värdegrund och insatser för jämställdhet. Den 19 februari 2015 redovisade myndigheten det uppdrag som myndigheten haft att under perioden 2012–2014 genomföra insatser för jämställdhet i skolväsendet (U2011/7067/S m.fl.). Den 20 januari 2015 redovisade myndigheten uppdraget att stärka skolans värdegrund och arbete mot diskriminering och kränkande behandling

(U2011/567/S m.fl.). Skolverket har även i ett tidigare uppdrag från regeringen (U2007/1205/S) utvärderat effekterna av befintliga metoder som används i skolorna mot mobbning.

Regeringens avsikt är att det aktuella uppdraget att utvärdera programmet MVP ska pågå under perioden 2015–2017 och omfatta totalt 4 000 000 kronor. Under 2016 avser Regeringen att avsätta 1 500 000 kronor och under 2017 ytterligare 1 500 000 kronor. Medlen utbetalas under förutsättning att riksdagen beviljar medel för ändamålet.

Skäl för regeringens beslut

Att uppnå det jämställdhetspolitiska målet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra är en högt prioriterad fråga för regeringen. För att uppnå målet krävs ökat universellt förebyggande arbete, dvs. breda insatser som riktas till exempelvis en viss åldersgrupp och syftar till att motverka mäns våld mot kvinnor samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål.

Utbildningen i skolan ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska också främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

En viktig del i det våldsförebyggande arbetet är att förändra stereotypa könsnormer som kopplar samman maskulinitet och våldsutövande. Pojkar och män med en stereotyp syn på könsroller, maskulinitet och feminitet utövar oftare våld än de som inte har en sådan syn. En jämförelse mellan kön visar att pojkar och män utövar våld betydligt oftare än flickor och kvinnor. Enligt Brottsförebyggande rådet (BRÅ) är förövaren en pojke eller man i 85 procent av polisanmälningarna om misshandel.

Det finns idag begränsad kunskap om vilka metoder och program som fungerar i arbetet för att förebygga mäns våld mot kvinnor. Det råder framförallt brist på utvärderingar som bygger på svenska förhållanden.

På regeringens vägnar

Åsa Regnér

Carina Hällberg

Kopia till
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor
Folkhälsomyndigheten